

**Theaterwerkplaats Tiuri**

**Jaarverslag 2016**



**THEATER  
WERKPLAATS  
TIURI**

Bestuur en directie  
Stichting Theaterwerkplaats Tiuri

Breda, voorjaar 2017

## Inhoud

Gegevens organisatie 2016	blz.	3
Inleiding	blz.	4
Bestuursverslag	blz.	5
Over Tiuri	blz.	6
Organisatie	blz.	8
Artistieke - en andere hoogtepunten	blz.	9
Projecten en producties in 2016	blz.	10
Financieel verslag	blz.	15
• Fondsenwerving	blz.	19

## Gegevens organisatie 2016

Naam: Theaterwerkplaats Tiuri, voor mensen met een beperking  
Organisatievorm: Stichting KvK: 20117369  
Doel: De ongekende talenten van mensen met een (verstandelijke) beperking ontwikkelen en zichtbaar maken op het podium.  
ANBI  
RSIN/fiscaal nr. Tiuri is door de belastingdienst erkend als een Goed Doel  
13893264

## Correspondentiegegevens

Correspondentieadres: Postbus 9708 4801 LV  
Vestigingsplaats: Breda  
Oprichtingsjaar: 2003  
Website: [www.theatertiuri.nl](http://www.theatertiuri.nl)  
E-mail: [info@theatertiuri.nl](mailto:info@theatertiuri.nl)  
Telefoon: 0165 328 407  
Adressen: **Theaterwerkplaats Breda**  
Speelhuislaan 153  
tel. 076 572 92 22  
**Theaterwerkplaats Roosendaal**  
Kadeplein 4  
tel. 0165 328 407

## Bestuur

Voorzitter De heer Mr. M.J.H.M. Marijnen  
Secretaris Mevrouw M.A.V.M. Jansen  
Penningmeester De heer. C.J. van Nunen  
Lid 1 De heer. Drs. J.W. Zaad  
Lid 2 Mevrouw J. Kegge - Rattink

## Team

Theo Frentrop initiatiefnemer/directeur  
Glenn Vergoossen kwartiermaker  
Anneleen Huijsmans dramadocent en regisseur in Breda  
Sharon Merk dramadocent en regisseur in Roosendaal  
Bas Roijen dramadocent en regisseur in Breda  
Ine van der Riet coördinator spelersondersteuning in Breda  
Ymke Spekman coördinator spelersondersteuning in Roosendaal  
Liza Hagens finance en office  
Ineke Lodiers office

## Op ZZP basis

Anouk van den Berg dramadocent en regisseur in Roosendaal  
Maaïke Ebben dansdocent en regisseur van Picture Perfect  
Niki Selbeck dramadocent/regisseur vrijetijdsgroep Rafels  
Monique Drent projectleider ambitieplan en communicatie

## Comité van aanbeveling:

- De heer P. van der Velden, voormalig burgermeester van Breda,
- De heer H. Reininga, voormalig directeur woningcorporatie Singelveste AlleeWonen Roosendaal en Breda.
- Mevrouw M. Dreessen, directeur VVV Breda
- De heer N. van Os, lid van het College van Bestuur NHTV internationaal hoger onderwijs Breda

## Inleiding

Voor u ligt ons jaarverslag over het kalenderjaar 2016, waarin wij verslag doen van onze activiteiten in 2016 en waarin een samenvatting is opgenomen van de jaarrekening 2016.

Theaterwerkplaats Tiuri organiseert sinds 2003 verschillende theateractiviteiten voor mensen met een beperking met als doel hun ongekende talent te ontwikkelen en zichtbaar te maken op het maatschappelijke podium voor een breed publiek.

Tiuri stimuleert en ondersteunt het (ongekende) talent van de bovengenoemde doelgroep door het geven van drama-, dans- en bewegingslessen waarmee wij aansluiten bij de doelgroep en hun ambitie.

- Met deze wijze van werken weten wij andere mensen, het publiek in de zaal, de samenleving, te raken en wordt tegelijkertijd de meerwaarde van onze spelers zichtbaar.
- Tevens ontwikkelt ook de individuele speler zich en neemt hiermee een zelfstandiger plek in binnen de samenleving.

Door het talent én de ambitie aan te spreken van onze spelers, in plaats van de beperking, worden verborgen competenties (onzichtbaar talent) zichtbaar. Door het aanspreken en ontwikkelen van vermogens zoals verbeelding, vindingrijkheid, verwondering en bezieling daag je niet alleen de acteur uit om tot waarachtig spel te komen en een publiek te raken, maar reik je een speler ook de juiste 'tools' aan om een 'waarachtig mens' te worden, die zijn eigen plek inneemt in de maatschappij. Theaterwerkplaats Tiuri doet dit op basis van een dagbesteding waarin uiteindelijk wordt toegewerkt naar professionele theaterproducties en presentaties, die het publiek steeds weer verrassen. Ook dit jaar hebben we daar weer meerdere blijken van waardering voor gekregen.

Ik wens u als betrokken lezer veel leesplezier toe!

Voorjaar 2017

Theo Frentrop

Initiatiefnemer/directeur

## **Bestuursverslag**

Hoewel het bestuur van Tiuri liever vooruit kijkt dan achteruit, blikken we in dit jaarverslag terug op het jaar 2016. Zoals altijd een jaar waarin veel gebeurde. Voorstellingen, personele wijzigingen, beleidsdiscussies.

Daarover leest u meer in dit jaarverslag, evenals over de wijze waarop Tiuri de reguliere activiteiten heeft uitgevoerd.

Het bestuur heeft de afgelopen jaren indringend gesproken over de koers van Tiuri. In 2016 waren vooral het artistieke plan en het ambitieplan onderwerp van gesprek. Het beleid voor de komende jaren werd daarmee richting gegeven.

In de bestuursvergaderingen waren uiteraard ook de personeelwisselingen en de opbouw van het personeelsbestand terugkerende onderwerpen. Een aantal medewerkers, kon met de ervaring opgedaan bij Tiuri, elders een stap vooruit maken. Dat bevestigt voor het bestuur dat de wijze waarop Tiuri vorm geeft aan de doelstelling, als lerende organisatie, een goede is.

De lopende zaken, de begroting, de jaarrekening, de tussentijdse financiële rapportages, ook dat waren agendapunten in de bestuursvergaderingen.

Het bestuur hield zo een vinger aan de pols, vormde een klankbord voor de directie van Tiuri voor de verdere ontwikkeling in de zes bestuursvergaderingen, elke keer in aanwezigheid van de directie.

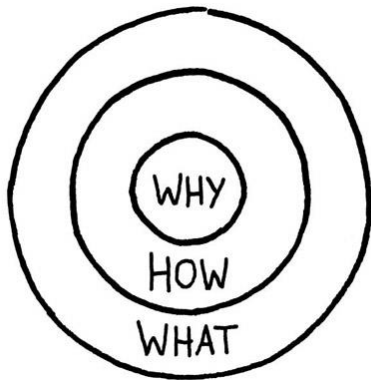
Het bestuur is verheugd dat de spelers en medewerkers van Tiuri met hun inzet zoveel weerklank vinden bij publiek en beleidsmakers. We kijken daarom tevreden terug op 2016 en vol vertrouwen naar het jaar 2017.

Namens het bestuur,

M. Marijnen

## Over Tiuri

### A. Visie / Missie organisatie



**Why:** Theaterwerkplaats Tiuri gelooft dat ieder mens talenten heeft. Ook mensen met een (verstandelijke) beperking. Zij hebben het recht gezien en gehoord te worden.

**How:** dit doet Theaterwerkplaats Tiuri door middel van theater. Op eigenzinnige wijze creëren zij zichtbaarheid door mensen met een (verstandelijke) beperking letterlijk een podium te bieden, midden in onze maatschappij.

**What:** met de voorstellingen verkoopt Theaterwerkplaats Tiuri ontroering. Wij leveren een bijdrage aan het doorbreken van het stigma dat mensen met een beperking vaak tegenkomen. Zo houden wij het publiek een spiegel voor en zetten we hen aan het denken over ons eigen wereldbeeld.

### B. Visie op ambitie / bijdrage samenleving

*“De kracht van Tiuri zit hem ook in het gebruik maken van de sterkte van de spelers, zonder dat eventuele tekortkomingen in spelmogelijkheden worden verdoezeld. De passie compenseert genoeg om van alles te kunnen genieten.”*

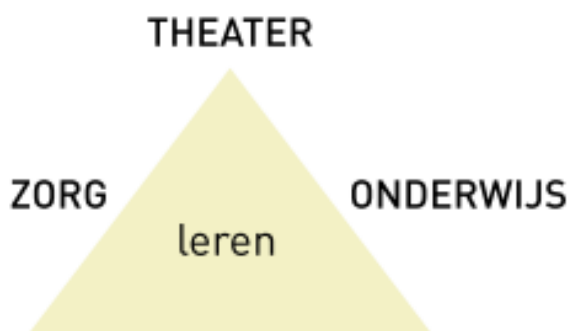
*Kees van Meel, recensent van dagblad BN de Stem*

Theaterwerkplaats Tiuri vindt het belangrijk dat alle mensen vanuit hun eigenheid en specifieke talent kunnen deelnemen aan de maatschappij. Tiuri realiseert dit op het gebied van podiumkunsten voor mensen met een (verstandelijke) beperking en laat hen op een actieve manier bijdragen aan het culturele en maatschappelijke leven.

Tiuri creëert waar mogelijk een kwalitatieve ontmoeting (lees: ontmoeting gebaseerd op gelijkwaardigheid) met uiteenlopende groepen in de maatschappij (denk aan scholen, theaters, wijken, bedrijven en in zorginstellingen). Niet alleen wordt het talent van deze mensen om open en basaal te communiceren ingezet, juist het geschoolde theatertalent is doorslaggevend in de ontmoeting.

Het werkgebied van Tiuri ligt voornamelijk binnen de provincie Noord-Brabant. In Breda en in Roosendaal heeft Tiuri een eigen werkplaats, waar vijf tot zes dagen per week wordt gewerkt. In Bergen op Zoom, 's-Hertogenbosch en Tilburg zijn we actief geworden met workshops, producties en presentaties.

In Eindhoven werken we samen met collega theatergroep Carte Blanche en in Vught adviseren wij theatergroep Spring.



In onze methodiekbeschrijving die we maakten in opdracht van de Provincie Noord-Brabant, lichten we toe dat ons werkveld zich afspeelt tussen **theater, onderwijs en zorg**: in de driehoek hiernaast ziet u dat daarin het **leren** centraal staat, zowel voor de spelers, voor de medewerkers als voor de organisatie. Wij zijn vooral een **lerende organisatie**.

Tiuri werkt dan ook samen met cultuur-, onderwijs-, en zorgpartners en -instellingen.

Daarmee realiseren wij een **samenhang tussen cultuur, onderwijs en zorg** en zijn daarmee innoverend. Voor mensen met een beperking een uitgelezen kans om op hun eigen bijzondere wijze mee te doen aan de samenleving.

## **Samenwerking met andere amateurkunstorganisaties**

Onze zichtbaarheid hebben we mede te danken aan de vele samenwerkingen die wij aangaan: we zijn als lid nauw verbonden aan het Atob (amateur toneel overleg Breda), medeoprichter en lid van PLAK (Platform Amateurkunst Roosendaal) en zoeken de deskundigheid van en samenhang met Kunstbalie en BKCC (Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur) in Brabant en landelijk met het LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst).

We worden in de provincie, maar ook landelijk en internationaal geroemd als onderscheidend met onze producties en projecten in vergelijking met soortgelijke theatergroepen. Daardoor worden we door verschillende mensen benaderd die graag met ons willen samenwerken of een kijkje in de keuken willen nemen omdat ze onder de indruk zijn van wat wij met onze spelers en medewerkers neerzetten. We zijn daar trots op en delen graag onze inspiratie, onze aanpak en onze ambitie! Het hoort als het ware bij ons DNA om samen te willen werken. We worden gestimuleerd door de spelers die nieuwsgiering en oprecht geïnteresseerd zijn in anderen.

Daarnaast werken we met gastdocenten vanuit diverse kunstdisciplines en ook werken we regelmatig samen met andere amateurtheatergroepen en professionele groepen.

We hebben onder andere een aantal producties gemaakt met Dansnest, Joop Oonk (choreograaf), en gespeeld op het 5D festival. Ook hebben we in eigen beheer opdrachten verleend aan externe zzp'ers zoals Anouk van den Berg (regisseur), Maaike Ebben (choreograaf) en Jimke Joling (fotograaf). Dit alles omdat we onze voorstellingen willen spelen, omdat we met anderen willen sparren en omdat we van anderen willen leren.

Op dit moment zoeken we de samenwerking op met dansgezelschap De Stilte in Breda.

Landelijk werken we samen binnen de Vereniging Ongekend Talent (VOT) waarin 16 vergelijkbare theatergroepen samenwerken. Tiuri is initiatiefnemer van de VOT en van het landelijke theaterfestival Ongekend Talent. Ook is er een groeiende samenwerking met theaterwerkplaats Carte Blanche uit Eindhoven.

Internationaal werkt Tiuri samen in het project Display Your Abilities met partners uit Italië, Spanje en Portugal.

Verder nemen wij deel aan (lokale en regionale) activiteiten als festivals, studiedagen en workshops in kader van amateurkunst/actieve cultuurparticipatie.

*“Het optimisme dat de spelers uitstraalden en de positiviteit van de gehele voorstelling was als een cadeau. Ik glimlach en herken mijn eigen gevoel van die eerste keer. De verwondering dat levensthema's zonder schroom en oordeel aan de orde worden gesteld en dat die er mogen zijn.”*

*Jonaske de Ruiter, beeldend kunstenaars, over Tiuri*

Publiek wordt door de producties en presentaties geráákt. Acteurs krijgen een gezicht als groep, als individu, als acteur en als mens.

Een voorbeeld: in januari 2017 werd er via de lokale tv-omroep ZuidWest TV bij het programma POD!UM een monoloog van onze speler Kevin uitgezonden. Kevin heeft autisme, hij spreekt de kijker rechtstreeks via de camera aan en vertelt recht uit zijn hart een verhaal over de (mis)perceptie over participeren in het bedrijfsleven. We besloten de monoloog via social media te delen. Omdat mensen werden geraakt verspreidde het filmpje zich in rap tempo. Binnen drie dagen werd dit door meer dan 10.000 mensen bekeken.

Onze corebusiness blijft theater, omdat je op deze manier de ontmoeting écht kunt aangaan. Want dat maakt onze kunstvorm confronterend. Maar gezien onze missie zullen we de komende jaren ook nieuwe wegen verkennen en de online community vergroten. Want dat kan mensen over de drempel helpen om ons daadwerkelijk in het theater te gaan zien.

Afgelopen jaar wilden wij ons aanbod graag herijken, verdiepen en afzonderlijke activiteiten, producties, projecten en programma's nog steviger als product ontwikkelen en daarmee de ontmoeting uitbouwen naar duurzame samenwerking en uitwisseling.

Verderop leest u wat hiervan lukte.

*“Onze dochter is, sinds zij bij Tiuri is, opgebloeid van een stil verlegen meisje tot een zelfbewuste jonge dame, een gelukkig en blij mens. Het is een fantastische dagbesteding en een verrijking van het leven van alle cliënten. Het is het beste wat onze dochter is overkomen”*  
*Ouders van Millanie*

## Organisatie

- Om persoonlijke redenen vertrok begin 2016 onze **artistiek leider**. Omdat ook een dramadocent vanwege promotie elders vertrok, ontstond een redelijk penibele situatie. Besloten wordt om de artistieke leiding te leggen bij een artistiek kernteam. Met het aantrekken en daarmee het ontstaan van de nieuwe functie **Kwartiermaker** continueren we de organisatorische en faciliterende taken van de artistieke leiding in een bredere context. Voortschrijdend inzicht heet dat; Tiuri is allereerst een lerende organisatie!
- **Het vernieuwde artistieke team** veranderde een aantal beleidsmaatregelen. Zo werd de leerproces van negen weken met aansluitend een werkplaatspresentatie beëindigd. Dit jaar werden aan het einde van het seizoen, voor de zomervakantie, beide werkplaatspresentaties in Breda getoond. Afsluitend genoten we van een gezamenlijke picknick die vanuit de nieuwe Participatieraad werd verzorgd.

- **Ambitieplan**: 29 januari zijn we gestart met een **netwerkbijeenkomst** met een aantal Bredase ondernemers om feedback te krijgen op onze ambities én de aangeboden sponsorvoorstellen.
  - Helaas werd kort hierna de officemanager, tevens medeschrijver en organisator van het ambitieplan ziek en vertrok uiteindelijk definitief: een behoorlijke stap terug in onze plannen.



- De uitwerking van het ambitieplan naar cultuureducatie werd dit jaar wel voortgezet en het onderzoek naar mogelijke stappen in het bedrijfsleven ook.

- We lanceerden onze **methodiekbeschrijving** en boden deze aan aan de gedeputeerde Leefbaarheid en Cultuur van de provincie Noord-Brabant.
- De samenwerking met Cultuur Compaan Roosendaal werd gecontinueerd (een van onze artistieke medewerkers werd de nieuwe cultuurcoach), net als de samenwerking met de Cultuurwinkel Breda.
- We ontwikkelden een "Tiuri-menukaart met theatrale amuses" en de potentie van spelers als trainingsacteur werd onderzocht.



- **Het vertrek van medewerkers** bracht uiteraard onrust bij spelers, overgebleven teamleden en betrokken netwerk. Daarom was het belangrijk terug te gaan naar de basis: waarom doen wij wat we doen? Er is actief gewerkt aan hernieuwde bewustwording van de cultuur en het DNA van Tiuri. Meerdere grote teamoverleggen droegen bij om de neuzen één kant op te krijgen.
- Door een verandering in de provinciale subsidies hebben we bovenstaand kunnen sublimeren door ons gemeenschappelijk door een subsidieaanvraag heen te worstelen. Het ging om een subsidie voor de aankomende vier jaar die bedoeld is voor organisaties die werken aan talentontwikkeling en/of de verbetering van de kwaliteit van de amateurkunst of die werken aan het vergroten van de amateurkunstparticipatie. In de loop van 2017 horen we of de subsidie gehonoreerd wordt.

- Vanuit het sociale netwerk van onze spelers (ouders en begeleiders), kwam, terecht, kritiek dat we hen waren "vergeten". Dit resulteerde in een aanpassing in het contact met de achterban en het veld door middel van:



- o Oprichting van een Participatieraad, die zes-wekelijks samenkomt;
  - o De wekelijkse "Wist- u- dat?-brief" en
  - o Toegang voor ouders tot het digitale cliëntdossier Mextra: waarin het Persoonlijk Artistiek Plan van de speler leidend is.
- In december sloten we dit bijzondere jaar af met het jaarlijkse etentje voor spelers en medewerkers.



## Artistieke - en andere hoogtepunten

- januari: - met de voorstelling 'Licht' doen we mee aan de **Cultuurnacht** Breda.
- februari: - publicatie van LKCA over Tiuri: mooi stuk geschreven door Marjan Vermiert: "De vloer op met theaterwerkplaats Tiuri";  
- samenwerkingsproject met **Driemaal Plankenkoorts** en Tiuri Roosendaal;  
- onderzoeksproject **Display Your Abilities** in Breda, Roosendaal.
- maart: - samenwerkingsproject met **Fontys Dansacademie**;  
- vrijetijdsgroep Rafels speelt **productie "Koppie"**;  
- samenwerkingsproject met VMBO **de Rotonde** Breda;  
- Meet & Match van de Stichting Betrokken Ondernemers Breda;  
- NL Doet;  
- Inspiratiebijeenkomst Roosendaalse Uitdaging;  
- afscheid van twee collega's: Manon en Laura.
- april: - eerste zitting van de Participatieraad;  
- eerste teambespreking met het nieuwe team;  
- een muzikaal interview met Ymke en Perry en hun band Bald 'N' Beautiful" op Zuidwest TV;  
- Igor geeft een workshop in Amsterdam, tijdens de Dag van Cultuur Educatie in het speciaal onderwijs.
- mei: - in het Openluchttheater het Vrouwenhof in Roosendaal is Bald 'N' Beautiful te zien én te horen;  
- een project met de kleinsten van OBS de Wildert in Breda: jong geleerd = oud gedaan;  
- de eerste inspirerende ontmoeting met dansers van dansgezelschap De Stilte in Breda, een professioneel dansgezelschap met een internationaal bereik (mede mogelijk gemaakt door Arriva, die een bus sponsorde voor vervoer van de spelers, voortgekomen uit de Meet & Match van de Betrokken Ondernemers Breda);  
- een nieuwe website voor een vriendenprijs van ICT bedrijf @xit, ook voortgekomen uit de Meet & Match van Betrokken Ondernemers Breda.
- juni: - dansproductie "**Picture Perfect**".
- juli: - werkbezoek" aan NAC Breda via een van onze spelers, die daar ook werkt;  
- de jaarlijkse BBQ met (oud) medewerkers, stagiaires en bestuursleden in de tuin van onze voorzitter Michel Marijnen;  
- de 'Kring Kids' georganiseerd door de Kiwanis, met een opbrengst van € 10,000,- voor Tiuri.
- juli/aug: **zomerweken.**
- augustus: - zomerweek project **Theaterhelden.**
- september: - vier spelers van Tiuri Roosendaal spelen een speciale rol tijdens de lancering van de website 'Roosendaal voor elkaar.nl' (de Roosendaalse marktplaats voor vrijwilligerswerk);
- sept-nov: - samenwerkingstraject met **Codarts** Academie Rotterdam;  
- samenwerkingstraject met VMBO **Scala** Breda.
- oktober: - aanbieding **methodiekbeschrijving** aan de gedeputeerde Leefbaarheid en Cultuur van de Provincie Noord-Brabant, Henri Swinkels, met herneming van het **dansduet** uit de voorstelling 'Grens';  
- samen met cursuscentrum H19 de start van een nieuw project in Oosterhout
- november: - samenwerkingstraject Scala: winnaar van de ROC **Talent Tour**;  
- première "**1001**" tijdens Theaterfestival Breda;  
- theaterfestival **3x Tiuri: 1001 - Dromen - Licht**;  
- met een stand op de stagemarkt van Avans hogeschool in Den Bosch;  
- collecteren voor NSGK in Breda én in Roosendaal.
- december: - tv-opnames **Zuidwest TV** met een sterke monoloog van Kevin Tegelkamp.

## Projecten en producties in 2016

In het kader van **dagbesteding** werken we aan een permanent ontwikkelprogramma waarin de spelers geschoold worden in acteren, dansen en bewegen. Daarnaast werken we gedurende het jaar aan meerdere grote en kleine **theaterproducties en presentaties**. Hierin kunnen de deelnemers hun (door Tiuri geschoolde) theatertalent laten zien aan een breed publiek. Het optreden tijdens een professioneel vormgegeven theaterproductie is onderdeel van een emancipatorisch proces en geeft individuele deelnemers meer eigenwaarde. Een nevendoeel is, dat door de voorstellingen het beeld van het publiek over 'de beperking' genuanceerd kan worden.

In 2016 brachten we de volgende producties op de planken:



- 22 januari: **Cultuurnacht Breda**, twee producties:  
**'De legende van het talent van Tiuri'** geregisseerd door Anneleen Huijsmans  
 Dansvoorstelling **'KIJK'** in een choreografie van Maaïke Ebben.
- 19 februari:  
**'Alles wat er was'** een coproductie van Drie Maal Plankenkoorts (DMP) en Tiuri. Een bewerking van het boek 'Alles wat er was' van Hanna Bervoets. Het idee voor samenwerking ontstond toen DMP zijn intrek nam in het Essentgebouw waar de Roosendaalse afdeling van Tiuri is gevestigd. Regie: Yfke Mathijssen voormalig regisseur bij Tiuri.
- 20 januari t/m 2 maart:  
 We speelden 17 keer de voorstelling **"Hé Psst"** voor 516 leerlingen op 8 basisscholen in Roosendaal. Dit vond plaats in het kader van het cultuur educatie programma Vitamine C van de gemeente Roosendaal. De voorstelling ging over pesten en gepest worden.
- 24 februari:  
 Voor een afstudeerproject zijn studenten van de Fontys Dansacademie een samenwerking aangegaan met Tiuri. Samen hebben zij een prachtige dans gemaakt in het kader van inclusiedans. Het duet kreeg de naam: **"Orde in de Chaos"** met Mischa, één speler van Tiuri en één danser van de academie.
- 24 - 25 - 26 juni:  
 Dansproductie **"Picture Perfect"** in Podium Bloos, onder regie van choreograaf Maaïke Ebben. Een select groepje spelers ging de uitdaging aan en maakte een zeer authentieke bewegingsvoorstelling die grote indruk maakte op het publiek. Zózeer dat deze ingekocht werd voor de Werkconferentie Amateurkunst in Breda op 10 november voor een select publiek: de gedeputeerde Cultuur van de Provincie Noord-Brabant, de wethouder cultuur van Breda en directies van verschillende centra voor de kunsten. Ook was er belangstelling uit Polen om de voorstelling te programmeren op **Festival Innowica**.
- 28 oktober:  
 Vernieuwde versie van het **dansduet** uit 'Grens' uitgevoerd door Margriet en Rutger + John Anijs (viool) op uitnodiging van de Brabantse gedeputeerde Henri Swinkels tijdens het Dutch Design Week Network Dinner te Eindhoven.
- 6 november:  
**Productie "1001"** onder regie van Anneleen Huijsmans tijdens het Atob Theaterfestival Breda.
- 25 - 26 - 29 november :  
**3x Tiuri voorstellingsweekend** met drie voorstellingen:
  - . Productie Tiuri Roosendaal **"Dromen"** onder regie van Anouk van den Berg;
  - . Productie Tiuri Breda **"Licht"** onder regie van Bas Roijen;
  - . Productie Tiuri Breda **"1001"** onder regie van Anneleen Huijsmans.



Op 25 november gingen onder grote publieke belangstelling deze drie voorstellingen in Breda in première, bijgewoond door de wethouder van Cultuur en de wethouder Zorg van Breda.



Ook dit jaar vroeg de werkgroep Allerzielen van de Stichting Crematoria en Begraafplaatsen Zoom- en Zegestede aan Tiuri om een presentatie te verzorgen tijdens Allerzielen.



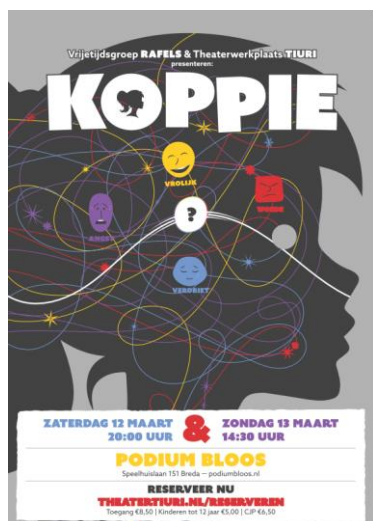
Op 29 en 30 oktober presenteerde Tiuri "**Rituelen helen**" als opening van het programma in het crematorium in Roosendaal, dit jaar onder leiding van Sharon Merk.

In december hebben onze spelers met Anneleen, net als vorig jaar, de opening van de **Belcrum Wintermarkt** verzorgd.  
*"Ergens in het Winterland van Breda is een bijzondere plek waar allerlei creatieve en artistieke mensen samenkomen. Een waar Boheems Paradijs, waar jong en oud voor twee dagen neerstrijken in de historische Speelhuislaan in de Belcrum. Hier wordt gespeeld en gedeeld, maar vooral ook genoten van de warme sfeer."*

## Vrijtijdsgroep Rafels

Voor mensen met een (verstandelijke) beperking die er plezier in hebben om in de vrijetijdssfeer toneel te spelen en ook te werken aan een toneelproductie hebben wij in september 2006 de vrijetijdsgroep Rafels opgericht. Rafels is actief gedurende het culturele seizoen van september tot begin april op de zaterdag. Het seizoen wordt afgesloten met een voorstelling in maart of april.

In 2016 speelde Rafels de voorstelling "**Koppie**" in Podium Bloos op 12 en 13 maart. De regie was in handen van Niki Selbeck.



## Cultuureducatie

Theaterwerkplaats Tiuri is een innoverend initiatief tussen cultuur, onderwijs, zorg en welzijn. Wij bieden naast zorg, dramaonderwijs en zetten in op **cultuureducatie**. Vanuit onze missie vinden we het belangrijk om jongeren (vroeg) kennis te laten nemen en ervaring te laten op doen met theaterkunst door mensen met een beperking. Tiuri noemt dat de **kwalitatieve ontmoeting**, wat inhoudt dat er ervaringen worden opgedaan tussen het talent van deze doelgroep en, in dit geval, kinderen/jongeren.

### Resultaat

Tiuri werkte mee met tal van educatietrajecten, zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs. Scholen weten ons meer en meer te vinden en de contacten met de verschillende hogescholen zijn goed. De toestroom van artistieke stagiaires was wat afgezwakt en werd gedurende het jaar weer aangetrokken.



### Display Your Abilities

Vanaf 2015 participeert Tiuri in 'Display your abilities' een onderzoek naar de leiderskwaliteiten van mensen met een beperking en de mogelijkheid om hen op te leiden tot docent. Samen met theaterwerkplaatsen uit Italië, Portugal en Spanje heeft Tiuri een lessenreeks van tien lessen ontwikkeld om onze spelers te leren hoe ze voor een groep jongeren kunnen staan en les geven. Vervolgens zijn deze lessen in Italië, Spanje, Portugal en in Breda getest met de doelgroep, waarbij mensen met een beperking zelf voor de groep stonden en ervaring op hebben gedaan. Twee van onze spelers, Igor en Margriet, reisden met begeleiding naar Spanje en zijn daar gecertificeerd als co-leader.



### Project met Codarts, hogeschool voor de kunsten Rotterdam

Van september tot november was er in Roosendaal opnieuw een samenwerking met studenten van de Codarts Academie uit Rotterdam in het kader van hun Community Art programma. De studenten hebben een van onze regisseurs begeleid bij het maken van een bewegingsstuk in de voorstelling 'Dromen'.



### Project met Stichting Kolom

Op 1 november hebben onze spelers Margriet en Igor samen met Glenn en Anneleen twee workshops gegeven aan de leraren uit het speciaal onderwijs van Stichting Kolom. Margriet en Igor hebben de workshop zelf bedacht en gegeven. Met succes!



### Project met VMBO Scala Breda

In het najaar was er in Breda een samenwerkingstraject met de theaterklas van VMBO Scala. Samen gingen de leerlingen van Scala en de Tiuri-spelers met elkaar het podium op maakten scènes die te zien waren tijdens de productie "Onbegrensd Verlangen" op 7 december in Podium Bloos. Het project werd winnaar van de ROC Talent Tour.





### Hee Pssst!

Pesten, gepest worden, het is herkenbaar voor iedereen. 'Hee Pssst!' gaat over pesten. De spelers van Tiuri nemen leerlingen mee in een kleine, realistische, kwetsbare voorstelling.



*"Kijk, dat is een kind dat gepest is".  
"Zie je die vouwtjes? Die gaan er nooit meer uit. Dat is de pijn van het pesten".  
"Wat voor leven dit kind ook krijgt: de pijn gaat nooit meer weg, want een verkreukeld papiertje wordt ook nooit meer glad".*

We werkten deze voorstelling uit voor de groepen 5 en 6 van het Primair Onderwijs en voor het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs en boden deze aan in het kader van 'Vitamine C' het kunsteducatieproject voor het seizoen 2015-2016 in Roosendaal. Direct na de voorstelling gaan we de dialoog aan met de kinderen en leerkrachten in de zaal. De eigen ervaringen van de leerlingen worden hierin meegenomen. Vervolgens worden enkele situaties uitgespeeld op het toneel. In totaal is de voorstellingen "Hé Pssst" 14x gespeeld voor acht scholen en 439 leerlingen.

## Zes zinderende zomerweken



Mensen met een beperking kunnen tijdens de zomerweken kennis maken met de activiteiten van de theaterwerkplaats. Ook is het een mogelijkheid om te onderzoeken of het werken bij Tiuri een optie is voor de toekomst.

We richten ons op:

- scholieren uit het speciaal onderwijs; de zomerweken zijn geschikt voor jeugdigen vanaf 14 jaar.
- mensen die (nog) niet in aanmerking komen voor permanente deelname aan de theaterwerkplaats

Wij bieden deelnemers gedurende één of meerdere weken in de zomervakantie de mogelijkheid om een week lang kennis te maken met verschillende thema's die te maken hebben met de podiumkunsten én met de wijze van werken binnen de theaterwerkplaats. Onze eigen spelers die niet op vakantie zijn nemen ook deel aan de zomerweken.

Onderwerpen die centraal stonden in de zomerweken waren:

- Griekse Tragedie
- Comedia Dell Arte
- Cabaret
- Music all-in
- Theaterhelden



## Theaterhelden

Een speciale vermelding verdient het project 'Theaterhelden'. Door een gift van de **Kiwanis Roosendaal** kregen we de kans om een bijzonder foto- en filmproject te maken. Met steun van de NSGK die de bijdrage verdubbelde is dit project ook in Breda mogelijk geworden.



Met Theaterhelden is gewerkt aan persoonlijke portretten en interviews van “de theaterhelden van Tiuri”. We wilden hiermee het avontuur zichtbaar maken dat wij in de theaterwerkplaats iedere dag opnieuw aangaan. De persoonlijke reis die onze spelers deels individueel en deels gezamenlijk met de groep maken in de ontdekkingstocht naar hun unieke talenten. De uitdagingen en de “draken” die we daarin tegenkomen, maar ook onze helpers en mentoren. Hoe je je als held verhoudt tot de wereld die je omringt, met alle uitdagingen die daarbij horen. De portretten zijn te zien op onze website: [www.theatertiuri.nl/theaterhelden](http://www.theatertiuri.nl/theaterhelden).

## Financieel verslag

### Algemeen:

Theaterwerkplaats Tiuri heeft meerdere (theater) ambities die gestoeld zijn op de basis van een dagbesteding, waarvoor we van individuele spelers een bijdrage vanuit hun zorgfinanciering krijgen. Dit is uiteraard gebaseerd op het aanbieden van louter de dagbesteding.

Maar

- het laten uitvoeren van die dagbesteding door theaterdocenten en theatermakers,
  - het toewerken naar én het uitvoeren van professionele theaterproducties en presentaties,
  - de ambitie, om onze visie: ongekend talent op een podium zichtbaar te maken.
- gaat voorbij deze dagbesteding.

Naast de exploitatie over 2016 moet daarnaast die extra (financiële) inspanning gedaan worden.

Zoals:

- fondsenwerving (zie fondsenoverzicht 2016),
- aanvragen van cultuur|(educatie)subsidies
- en de stappen naar het bedrijfsleven.

### Exploitatie

De exploitatie van Theaterwerkplaats Tiuri resulteerde in 2016 in een positief resultaat van € 15.411. De begroting 2016 ging uit van een negatief resultaat van € 19.800. In het resultaat is per saldo € 813 begrepen aan baten uit voorgaande boekjaren. Als we het resultaat uitsplitsen naar regio, dan is het resultaat van Breda € 12.353 positief, van Roosendaal € 2.431 positief en van projecten € 628 positief.

### Financiering

De belangrijkste financieringsbron voor de reguliere exploitatie zijn nog steeds de budgetten vanuit de WLZ die in 2016 beschikbaar waren voor dagbesteding (begeleiding) van de deelnemers. Het aandeel vanuit deze volksverzekering bedroeg in 2016: 95% 2015: 91%, 2014: 93%, 2013: 89%, 2012: 82% en in 2011: 78%. Deze procentuele stijging heeft enerzijds te maken met de stijging van het deelnemersaantal en daarmee het totale budget vanuit de WLZ. Daarnaast worden er minder subsidies verstrekt door onder andere Gemeente Breda of zijn deze gekoppeld aan een project. Hierdoor dalen de overige inkomsten in de reguliere exploitatie.

De resterende inkomsten werden verkregen vanuit de cultuursector, vanuit onderwijsprojecten, via de bijdragen van deelnemers aan de vrijetijdsactiviteiten en door betalingen van derden voor geleverde prestaties. Dit laatste betrof onder meer: educatietrajecten, workshops, de vrijetijdsgroep en (extra) optredens.

Van de gemeente Breda werd een subsidie ontvangen in het kader van een tegemoetkoming in de huisvestingskosten. Het ministerie van VWS verleende een subsidie van € 4.981,90. Dit is een bijdrage uit het stagefonds, bestemd voor onze inspanningen voor de stagiaires die de zorgopleidingen doen.

Daarnaast heeft BDO hun 'zakelijke vriendschapsband' met Tiuri in 2016 gecontinueerd.

Tiuri heeft bovendien een aantal 'bestemde' giften en giften 'in natura' mogen ontvangen.

- Stichting Jong, gevestigd in Amersfoort, heeft een bijdrage gegeven voor de aanschaf van twee piano's.
- @xit Breda heeft een nieuwe website mogelijk gemaakt.
- Italko ondersteunt Tiuri met betrekking tot de ICT.
- Reinier de Vlaam heeft een fotoreportage van de voorstellingen gemaakt.
- Helder Nederland heeft een energieanalyse voor de werkplaats in Breda gemaakt.

Projecten als de theaterproducties en de 'Zomerweken' kunnen niet gefinancierd worden via de reguliere exploitatie. Wij moesten daarvoor ook in 2016, en gelukkig niet te vergeefs, een beroep doen op de diverse fondsen en de gemeente Breda. Verderop in dit jaarverslag treft u een overzicht aan met de namen van de 'gulle' gevers.

Onbetaalbaar zijn natuurlijk ook de vrijwilligers en vrienden die Tiuri met een warm hart en handige handjes ondersteunen en waar wij dankbaar gebruik van hebben gemaakt.

### **Toelichting op de balans**

In het verslagjaar 2016 werd voor beide locaties niets geïnvesteerd. Een aantal investeringen werden door schenkingen verkregen. Alle investeringen ouder dan vijf jaar ten bedrage van € 67.056 zijn afgeboekt.

Na toevoeging van het positieve exploitatieresultaat over 2016 van € 15.411 is er nog sprake van een positief eigen vermogen van € 30.376. Mede met het oog op de politieke veranderingen en de daarmee gepaarde bezuinigingen in de zorg en cultuursector is een substantieel eigen vermogen een must.

De 'voorziening eigen risico langdurig ziekteverzuim' wordt in 2016 gehandhaafd tot het niveau om het eigen risico van een fulltime medewerker te dekken.

De 'voorziening openstaande vakantiedagen' wordt in 2016 gehandhaafd tot het niveau van de nog openstaande vakantiedagen per einde boekjaar.

Dit jaar is er ook een voorziening als schulden korte termijn getroffen voor de verhuizing van de locatie Roosendaal.

### **Toelichting op de staat van baten en lasten**

#### **Baten**

Het aantal gedeclareerde dagdelen in Breda bedroeg in 2016 6.913, terwijl er 7.080 begroot waren. Een bezetting derhalve van 97,6%. In 2015 werden 6.870 dagdelen gerealiseerd, in 2014: 6.830 en in 2013: 6.528. Doordat het gemiddelde dagdeel tarief in Breda nagenoeg gelijk was als begroot, waren de inkomsten vanuit de WLZ lager dan begroot.

Het aantal gedeclareerde dagdelen in Roosendaal bedroeg 5.090, terwijl er 4.780 begroot waren. Dit resulteerde in een bezetting van 106,5%. In 2015 werden er 4.349 gerealiseerd, in 2014: 4.259 en in 2013: 3.603. Ook het gemiddelde dagdeel tarief in Roosendaal was hoger dan begroot, daarom waren de inkomsten vanuit de WLZ hoger dan begroot. Het tarief in Roosendaal ligt overigens hoger dan in Breda. De overige inkomsten lagen hoger dan het begrote niveau. Voor Breda lag dit aanzienlijk hoger dan in Roosendaal.

#### **Lasten**

De lasten zijn per saldo met € 20.139 lager t.o.v. de begroting (-/- 4,4%). Dit heeft te maken met een positief saldo op de personeelskosten en algemene kosten t.o.v. de begroting ten bedrage van respectievelijk € 13.622 en € 5.585. In beide gevallen komt dit doordat kosten zijn doorberekend naar de projecten en de realisatie van het ambitieplan, zoals projecturen en organisatiekosten. Als laatste is er een positief saldo op de post afschrijvingen van € 3.293 t.o.v. de begroting.

### **Begroting 2017**

In de begroting 2017 wordt uitgegaan van een sluitend exploitatieresultaat. De begroting is onder meer gebaseerd op een daling van het aantal deelnemers in Breda en een groei van het aantal deelnemers in Roosendaal met 8%. Voor de berekening van het aantal deelnemers is uitgegaan van het deelnemersaantal eind 2016. De zorgaanbieders, en dus ook Tiuri, worden geconfronteerd met een 'bevriezing' in 2017 van de regiobudgetten voor dagbesteding (begeleiding).

De begroting van de personele kosten worden gesteld op de realisatie van 2016 en een index van zo'n 2%.

Breda, mei 2017.

C.J. van Nunen  
Penningmeester Tiuri

Een meer uitgebreide evaluatie van het project plan werd opgemaakt voor de ondersteunende fondsen. Bij interesse van de lezer kan een exemplaar worden aangevraagd.



**Balans per 31 december 2016**

	2016	2015		2016	2015
<b>Activa</b>	€	€	<b>Passiva</b>	€	€
<b>Investerings</b>			<b>Eigen vermogen</b>		
Inventaris	8.080	75.136	Eigen vermogen t/m 2014	30.206	30.206
	8.080	75.136	Resultaat 2015	-15.240	-15.240
Afschrijvingen	6.354	71.795	Resultaat 2016	15.411	0
	1.725	3.341		30.376	14.965
<b>Vorderingen op korte termijn</b>			<b>Voorzieningen</b>		
- Debiteuren	49.670	48.053	- Voorziening e.r. ziekteverzuim	18.000	18.000
- Dubieuze debiteuren	-50	-250	- Voorziening verhuizing 'daal	3.765	0
- Subsidies/giften	0	0	- Voorziening onderhoud	2.500	2.500
- Display	3.491	399		24.265	20.500
- Overige vorderingen	7.537	5.533			
- Rek.crt. Stg. Tot Steun	297	-5.203	<b>Vooruitontvangen bedragen</b>		
	60.946	48.531	- Overigen	24.641	29.523
				24.641	29.523
<b>Vooruitbetaalde bedragen</b>			<b>Schulden op korte termijn</b>		
- Overigen	7.076	9.010	- Crediteuren	24.641	12.315
	7.076	9.010	- Salarissen	0	0
			- Loonbelasting en sociale ln.	14.498	13.944
<b>Liquide middelen</b>			- Pensioenpremie	-1.163	4.455
- Saldo Kas	148	247	- Gereserveerd vakantiegeld	11.622	12.082
- Saldo ING lopende rekening	0	5.201	- Res openst. vakantiedagen	5.057	3317
- Saldo ING rentemeer rek.	0	17.504	- Eindejaarsuitkering	0	0
- Saldo Trio provincie ambitieplai	17.514	27.228		54.655	46.114
- Saldo Triodos Bank	4.352	40			
- Saldo Triodos Bank renterek.	42.176	0			
- Kruisposten	0	0			
	64.190	50.220			
<b>Totaal Activa</b>	<b>133.937</b>	<b>111.102</b>	<b>Totaal Passiva</b>	<b>133.937</b>	<b>111.102</b>

Exploitatieoverzicht t/m december 2016

	Begroot t/m 31-12-16	Exploitatie t/m 31-12-16	Vershil t/m 31-12-16
TOTALEN	€	€	€
<b>Baten</b>			
Deelnemers	414.200	423.624	9.424
Sponsors	0	0	0
Overige inkomsten	16.200	20.407	4.207
Totaal Baten & Lasten vorig boekjaar	0	813	813
Resultaat Cultuureducatie & Bedrijven	0	0	0
Resultaat Voorstellingen & Zomerwkn	0	628	628
<b>Totaal baten</b>	<b>430.400</b>	<b>445.473</b>	<b>15.073</b>
<b>Lasten</b>			
Personeelskosten	-358.600	-344.978	13.622
Huisvestingskosten	-65.100	-65.209	-109
Algemene kosten	-15.700	-10.115	5.585
Deelnemersgebonden kosten	-6.000	-8.252	-2.252
Afschrijvingen en rente	-4.800	-1.507	3.293
<b>Totaal lasten</b>	<b>-450.200</b>	<b>-430.061</b>	<b>20.139</b>
<b>RESULTAAT</b>	<b>-19.800</b>	<b>15.411</b>	<b>35.211</b>

## Fondsenwerving

In 2016 werd projectfinanciering verkregen voor een zevental projecten, te weten:

### De theaterproducties 'Koppie', 'Picture Perfect', '1001', 'Dromen', 'Licht' en 'Alles wat er was' en de 'Zes Zinderende Zomerweken'

Kunstbalie i.s.m. Provincie Noord-Brabant	€ 40.205,-
Janivo Stichting	€ 1.000,-
SFO	€ 2.500,-
Kiwani's Club Roosendaal	€ 5.000,-
NSGK	€ 5.000,-
't Arm Kinderhuys en Het Arme Weeshuys der Kercken van Breda	€ 2.000,-
Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 2.500,-
Gemeente Roosendaal	€ 4.000,-
<b>Totaal</b>	<b>€ 62.205,-</b>

### Subsidies

Gemeente Breda	€ 1.350,-
Stagefonds	€ 4.982,-
<b>Totaal</b>	<b>€ 6.332,-</b>

### Overige giften

@xit Breda	€ 1.400,-
Stichting Jong	€ 1.362,-
Oranjerfonds m.b.t. NL Doet	€ 400,-
Dhr. J. van de Watering	€ 272,-
<b>Totaal</b>	<b>€ 3.343,-</b>

### Tot slot

Wij bedanken langs deze weg nogmaals allen: fondsen, overheden, bedrijven en particulieren, zakelijke en andere vrienden, die ons financieel of op een andere wijze ondersteunden en het ons mogelijk maakten om ook in 2016 weer tal van activiteiten te ontplooiën.